

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

22 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana, Toma Nadejda Guzun Ion,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, împotriva sentinței nr. 00536 a Tribunalului Militar al Armatei nr. 8 din 19 noiembrie 1945, sentinței Tribunalului Militar al Ministerului Afacerilor Interne din 05 august 1950, deciziei nr.4/1092 a Tribunalului Militar al Districtului Militar din Extremul Orient din 29 iunie 1955, deciziei nr. 17 a Tribunalului Militar al Districtului Militar Belorus din 26 decembrie 1991, în cauza penală în privința lui,

Malt Mihail xxxxx, născut în xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

19.11.2020 – 22.02.2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința nr. 00536 a Tribunalului Militar al Armatei de Gardă nr. 8 din 19 noiembrie 1945, Malt Mihail a fost condamnat în baza art. 19, 58-1 lit. b) din Codul penal al RSFSR, la pedeapsa de 10 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii personale.

Malt Mihail a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, în luna iulie a anului 1945 a dezertat din armata sovietică cu intenția de a trece de partea inamicului.

2. Prin sentința Tribunalului Militar al Ministerului Afacerilor Interne din 05 august 1950, Malt Mihail a fost condamnat în baza art. 58-14 Cod penal al RSFSR, la pedeapsa de 25 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii personale.

Malt Mihail, a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, din data de 22 mai până pe 31 iulie 1949 - 16 zile a refuzat să iasă la muncă, iar în februarie 1950 - 8 zile a refuzat să iasă la muncă fără motive întemeiate.

3. Prin decizia nr. 4/1092 a Tribunalului Militar al Districtului Militar din Extremul de Est din 29 iunie 1955, a fost casată sentința Tribunalului Militar al Ministerului Afacerilor Interne din 05 august 1950, și conform

prevederilor art. 4 pct. 5 Cod de procedură penală a RSFSR a fost încetat procesul penal pornit în baza art. 58-14 Cod penal al RSFSR în privința condamnatului Malt Mihail, din motivul lipsei componentei infracțiunii.

A fost considerată drept executată pedeapsa stabilită prin sentința Tribunalului Militar al Armatei de Gardă nr. 8 din 19 noiembrie 1945, prin care Malt Mihail a fost condamnat în baza art. 19, 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, la pedeapsa de 10 ani privațiune de libertate.

4. Prin decizia nr. 17 a Tribunalului Militar al Districtului Militar Belorus din 26 decembrie 1991, a fost modificată sentința nr.00536 a Tribunalului Militar al Armatei de Gardă nr.8 din 19 noiembrie 1945 în privința condamnatului, cu schimbarea încadrării juridice a acțiunilor condamnatului Malt Mihail de la art. 19, 58-1 lit. b) Cod penal RSFSR la art. 193⁷ lit. g) Cod penal al RSFSR, stabilindu-i pedeapsă sub formă de privațiune de libertate pe un termen de 10 ani.

În rest sentința a fost menținută fără modificări.

5. La 23 octombrie 2020, Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, în temeiul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală a declarat recurs în anulare, solicitând casarea sentinței nr. 00536 a Tribunalului Militar al Armatei de Gardă nr. 8 din 19 noiembrie 1945, sentinței Tribunalului Militar al Ministerului Afacerilor Interne din 05 august 1950, deciziei nr. 4/1092 a Tribunalului Militar al Districtului Militar din Extremul de Est din 29 iunie 1955 și deciziei nr. 17 a Tribunalului Militar al Districtului Militar Belorus din 26 decembrie 1991, în privința lui Malt Mihail, încetarea procesului penal și reabilitarea lui.

În susținerea argumentelor formulate, Adjunctul Procurorului General a invocat că, probele administrate în cauza dată nu sunt suficiente pentru calificarea definitivă a acțiunilor inculpatului în baza art.58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR - *trădare de patrie*, deoarece ele nu confirmă faptul că inculpatul Malt Mihail, prin acțiunile sale a prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS, așa cum prevede acest articol și nici conform art. 58-14 din Codul penal al RSFSR - sabotajul contrarevoluționar. La fel, procurorul a menționat că, acțiunile inculpatului nu pot fi încadrate nici conform art. 193⁷ lit. g) Cod penal al RSFSR - dezertarea din Armata Roșie.

Sentințele de condamnare și deciziile instanțelor superioare în privința lui Malt Mihail, au fost pronunțate exclusiv în baza declarațiilor acestuia, fără a fi administrate și cercetate alte probe. Instanțele de judecată la examinarea fiecărui caz, au încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

Sentințele de condamnare emise în privința lui Malt Mihail reprezintă o încălcare flagrantă a drepturilor și libertăților fundamentale stipulate în Convenție și anume încălcarea dreptului la un proces echitabil, care conform art. 6 pct.44) din Codul de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ce în mod direct afectează decizia adoptată.

Sentința nr. 00536 a Tribunalului Militar al Armatei de Gardă nr. 8 din 19 noiembrie 1945, sentința Tribunalului Militar al Ministerului Afacerilor Interne din 05 august 1950, decizia nr. 4/1092 Tribunalului Militar al Districtului Militar din Extremul de Est din 29 iunie 1955 și decizia nr. 17 a Tribunalului Militar al Districtului Militar Belorus din 26 decembrie 1991, necesită a fi casate, iar în temeiul art. 391 pct. 6) Cod de procedură penală, procesul penal în privința inculpatului Malt Mihail urmează a fi încetate, în legătură cu prezența circumstanțelor ce exclud tragerea la răspundere penală.

În susținerea recursului în anulare, procurorul î-și întemeiază cerințele în baza art. 3 pct. a) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, potrivit căror, urmează a fi declarate nevinovate și reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990 au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunii politice pe teritoriul altui stat, condiții în care Malt Mihail urmează a fi reabilitat.

6. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele considerente.

Potrivit art. 6 pct. 44), art. 22 alin. (3), art. 452 alin. (1), art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare de către Procurorul General și adjuncții săi în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată. Viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârile pronunțate, se consideră încălcarea esențială a drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului. Hotărârea judecătorească definitivă împiedică reluarea examinării procesului penal în privința aceleiași persoane pentru aceeași faptă, cu excepția cazului în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată.

Analizând materialele cauzei penale deferite judecării, Colegiul penal reține următoarele circumstanțe:

Prin sentința nr. 00536 a Tribunalului Militar al Armatei de Gardă nr.

8 din 19 noiembrie 1945, Malt Mihail a fost condamnat în baza art. 19, 58-1 lit. b) din Codul penal al RSFSR, la pedeapsa de 10 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii personale, pentru faptul că, a dezertat în iulie 1945 din unitatea militară cu intenția de a trece de partea inamicului.

Prin sentința Tribunalului Militar al Ministerului Afacerilor Interne din 05 august 1950, Malt Mihail a fost condamnat în baza art. 58-14 Cod penal al RSFSR, pentru refuzul sistematic de a ieși la muncă, la pedeapsa de 25 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 5 ani, fără confiscarea averii personale.

Prin decizia nr. 4/1092 a Tribunalului Militar al Districtului Militar din Extremul de Est din 29 iunie 1955, a fost casată sentința Tribunalului Militar al Ministerului Afacerilor Interne din 05 august 1950, și conform prevederilor art. 4 pct. 5 Cod de procedură penală a RSFSR a fost încetat procesul penal pornit în baza art. 58-14 Cod penal al RSFSR, în privința condamnatului Malt Mihail din motivul lipsei componentei infracțiunii. A fost considerată drept executată pedeapsa stabilită prin sentința Tribunalului Militar al Armatei de Gardă nr. 8 din 19 noiembrie 1945, prin care Malt Mihail a fost condamnat în baza art. 19, 58-1 lit. b) Cod penal al RSFSR, la pedeapsa de 10 ani privațiune de libertate.

Iar ulterior, prin decizia nr. 17 a Tribunalului Militar al Districtului Militar Belorus din 26 decembrie 1991, a fost modificată sentința nr.00536 a Tribunalului Militar al Armatei de Gardă nr.8 din 19 noiembrie 1945 în privința condamnatului Malt Mihail, cu schimbarea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului de la art. 19, 58-1 lit. b) Cod penal RSFSR la art. 193⁷ lit. g) Cod penal al RSFSR, stabilindu-i pedeapsă sub formă de privațiune de libertate pe un termen de 10 ani. În rest sentința a fost menținută fără modificări.

Potrivit art. 3 al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova. Precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunilor politice pe teritoriul altui stat:

a) supuse represiunilor în baza deciziilor organelor judiciare sau extrajudiciare (VCK, GPU - OGPU, NKVD, MGB, KGB, procuraturile și colegiile lor, «dvoiki», «troiki», «consfătuiri speciale», alte organe cu funcții analoage) pentru «activitate contrarevoluționară » «trădare de patrie», «răspândirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orânduirea sovietică de stat și obștească » , pentru alte

«crime de stat», pentru «încălcare a legilor și regulilor cu privire la separarea bisericii de stat și a școlii de biserică », «atentarea sub formă de îndeplinire a ritualurilor religioase la persoana și la drepturile cetățenilor»;

Astfel, Colegiul penal constată, că prin decizia irevocabilă nr. 17 a Tribunalului Militar al Districtului Militar Belorus din 26 decembrie 1991, Malt Mihail a fost condamnat conform prevederilor art. 193⁷ lit. g) Cod penal al RSFSR, la 10 ani privațiune de libertate pentru faptul că, în luna iulie a anului 1945 a dezertat din armata sovietică cu intenția de a trece de partea inamicului, deci condamnat pentru comiterea unei infracțiuni militare.

Colegiul penal lărgit notează că, potrivit art. 4 al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, *nu pot fi reabilite persoanele care au fost condamnate legitim pentru săvârșirea crimelor de genocid, contra păcii, umanității sau pentru săvârșirea infracțiunilor de drept comun, precum și persoanele recunoscute vinovate de falsificarea dosarelor penale în această perioadă sau care au participat nemijlocit la represiuni politice, chiar dacă ele înseși au fost ulterior supuse represiunilor.*

Raportând circumstanțele cauzei la prevederile art.3 al Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice la speța dedusă judecării, Colegiul penal lărgit constată că, în privința lui **Malt Mihail aceste prevederi nu sunt aplicabile deoarece**, condamnarea lui Malt Mihail din 26 decembrie 1991 pentru infracțiunea prevăzută de art. 193-7 pct. g) Cod penal al RSFSR – dezertarea, adică părăsirea samovolnică a unității militare, nu cade sub incidența Legii RM nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată lipsa temeiurilor prevăzute de art.453 din Codul de procedură penală, în raport cu circumstanțele cauzei și dispozițiile Legii nr. 1225-XII din 08.12.1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, pentru admiterea recursului în anularea declarat de către Adjunctul Procurorului General împotriva sentinței nr. 00536 a Tribunalului Militar al Armatei nr. 8 din 19 noiembrie 1945, sentinței Tribunalului Militar al Ministerului Afacerilor Interne din 05 august 1950, deciziei nr.4/1092 a Tribunalului Militar al Districtului Militar din Extremul Orient din 29 iunie 1955 și a deciziei nr. 17 a Tribunalului Militar al Districtului Militar Belorus din 26 decembrie 1991, prin care a fost condamnat Malt Mihail.

Conform art. 435 alin. (1), Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: 1) respinge recursul ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate.

Reieșind din cele constatate, ne fiind prezente în speță motive întemeiate de a interveni în hotărârile judecătorești irevocabile de

condamnare a lui Malt Mihail, Colegiul consideră justificată soluția de respingere, ca inadmisibil, a recursului în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General.

7. În conformitate cu art. 435 alin.(1) pct.2) lit. b), 453 alin.(1), 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Respinge ca inadmisibil, recursul în anulare declarat de către Adjunctul Procurorului General - Roșioru Mircea, împotriva sentinței nr. 00536 a Tribunalului Militar al Armatei nr. 8 din 19 noiembrie 1945, sentinței Tribunalului Militar al Ministerului Afacerilor Interne din 05 august 1950, deciziei nr.4/1092 a Tribunalului Militar al Districtului Militar din Extremul Orient din 29 iunie 1955 și a deciziei nr. 17 a Tribunalului Militar al Districtului Militar Belorus din 26 decembrie 1991, în cauza penală în privința lui *Malt Mihail xxxxx*.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 22 martie 2021.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana

Toma Nadejda

Guzun Ion